

Xonnazarova Dilobar Qutbiddin qizi

Oriental Universiteti

"Talim menejmenti" yo'nalishi 102-guruh magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqola Ijtimoiy psixologik muammosi bo'lgan o'quvchilarga psixologik yordam ko'rsatish bo'yicha.

Kalit so'zlar: zo'ravonlik, Ijtimoiy psixologik muammo, kognitiv-xulq-atvor terapiya, vizualizatsiya, art-terapiya, psixodrama, psixologikaning maqsadi

Abstract. This article is about providing psychological support to students with social psychological problems

Key words: violence, social psychological problem, cognitive-behavioral therapy, visualization, art therapy, psychodrama, purpose of psychology

Zamonaviy jamiyatda maktab yoshidagi bolalarga nisbatan psixologik muammo va shafqatsiz munosabat muammosi eng dolzarb muammolardan biridir. Zamonaviy adabiyotlarda bolalarning alkogolizmi, g'ayrioddiy xatti-harakatlari, giyohvandlik va jinoyatlarning kelib chiqishida bolaning g'ayritabiiy rivojlanishiga olib keladigan zo'ravonlik yotadi. Yoshi tufayli har doim ham qarshilik ko'rsata olmaydigan bolalarning sog'lig'iga xavf tug'dirishi xavfsiz hayot sharoitlarini ta'minlash yo'llarini, ijtimoiy moslashuvga yordam berish usullarini izlashga yordam beradi. Bu faoliyatda maktab psixologlarining ham o'rni katta.

So'nggi yillarda zo'ravonlik psixologiyasi mashhurlikka erishdi. D. Levinson, J. Kobrin, R. Lang, E. Miller va boshqalar o'z asarlarida bu masalani o'rgandilar. Ko'pincha, ekspertlar tajribali zo'ravonlik, insonning kognitiv qobiliyatining pasayishi, uning intellektual va kognitiv qobiliyatlari va natijada, akademik ko'rsatkichlar va xatti-harakatlarning o'zgarishi natijasida hissiy buzilishlarni belgilaydilar. Zo'ravonlikka uchragan bolalarga yordam berishda inqirozga aralashuvning umumiy qabul qilingan formulasi yo'q.

Suhbat chog'ida Ijtimoiy psixologik muammosi bo'lgan shaxsiyatini so'zsiz qabul qilishini, hukm qilmaslikni ko'rsatib, faoliyatni, his-tuyg'ularini va tajribalarini o'zgartirishga yordam beradigan boshqa taniqli usullardan foydalanishi mumkin. Ko'pincha bu natijalarga mijozni tinglashning turli xil variantlari orqali erishiladi (T. Gordon):

1) passiv tinglash (sukunat): bolaga uning shaxsiyati va muammolari to'g'risida xabardorlikni his qilish imkonini beradigan kuchli og'zaki bo'lmagan vosita;

2) tasdiqlash reaksiyasi, eshitilgan narsani tan olish: og'zaki signallar va og'zaki bo'lmagan texnikalar yordamida amalga oshiriladi (boshini qimirlatish, oldinga egilish, jilmayish, qoshlarini burish va boshqalar);

Psixologik xizmat: Quyidagilar psixologik xizmat faoliyatining asosiy yo'nalishlari hisoblanadi:

psixologik ma'rifat va tashviqot;

psixologik-pedagogik tashxis;

psixologik profilaktika;
psixologik korreksiya;
psixologik maslahat;
kasb-hunarga yo'naltirish.

. Psixologik xizmat faoliyatining asosiy yo'nalishlari quyidagilarni nazarda tutadi:

a) psixologik ma'rifat va tashviqot yo'nalishida:

pedagogik jamoa, sinf rahbarlari va ota-onalarning psixologik savodxonligi va kompetentligini oshirishda dastlabki psixologik-pedagogik bilim va tushunchalar, har bir o'quvchiga individual yondashuv orqali oilaviy munosabatlar, shaxsiy gigiyena va sog'lom turmush bo'yicha tavsiyalar berish

Psixoprofilaktika ishlari.

1. Ushbu yo'nalishning asosiy vazifalari har bir yosh bosqichida komil shaxs sifatida etilishi, aqlan barkamolligini ta'minlashning shart-sharoitini yaratish. 2. Shaxs kommunikativ va intellektual taraqqiyoti bo'sag'asida vujudga kelishi mumkin bo'lgan buzilish va nuqsonlarni o'z vaqtida oldini olish. Psixologik maorif yoki ma'rifat o'quvchilar yoki xalq ta'limi xodimlari, aholining psixologik madaniy saviyasini ko'tarishga qaratilgan. Psixologik ma'rifat quyidagi funksiyalarni bajaradi:

1. Psixologik muammolar bo'yicha pedagogik kengashlarda, ilmiy kengashlarda ma'ruzalar bilan chiqish.

2. Xalq ta'limi xodimlari o'rtasida psixologiya fanining oxirgi yutuqlarini targ'ib qilish.

Psixologikaning maqsadi:

Psixologik xizmatning maqsadi o'quvchilarning ma'naviy va aqliy rivojlanishi, barkamol shaxs sifatida shakllanishi, faol ijtimoiy moslashuvi va ularning yosh davrlari bo'yicha rivojlanishida salomatligini muhofaza qilish, uzluksiz ta'lim jarayonida o'zligini anglashi, individual psixologik xususiyatlari, shaxsiy imkoniyatlari va qobiliyatlarini namoyon etishlari uchun psixologik-pedagogik shart-sharoitlar yaratishdan iborat. Quyidagilar psixologik xizmatning asosiy vazifalari hisoblanadi:

-ta'lim muassasalarida psixologik xizmat faoliyatini tashkil etish ishlarini sifatli tashkil etish, shu jumladan, ish faoliyatiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash orqali o'quvchilarni kasb-hunarga yo'naltirish ishlari samaradorligini oshirish;

-o'quvchilarning qobiliyati, layoqati, qiziqishlari hamda kasb-hunarga moyilliklari asosida kasb-hunarni to'g'ri tanlashlariga ko'maklashish;

-turli yosh davrlarida o'quvchilarning shaxsiy, aqliy va ijtimoiy rivojlanishini psixologik jihatdan kuzatib borish, ta'lim-tarbiyadagi psixologik nuqsonlarni aniqlash, ularning aqliy rivojlanishida sodir bo'lishi mumkin bo'lgan har qanday salbiy og'ishlarning oldini olish;

1. Ta'lim muassasasida zo'ravonlikning oldini olish. Uslubiy qo'llanma / V. Adescalita, R. Josanu, I. Moldovanu, T. Epoyan tomonidan tahrirlangan - Kishinyov, 2017 .-- 128b.
2. Volkova E.N., Volkova I.V., Isaeva O.M. Bolalarga nisbatan zo'ravonlikning tarqalishini baholash // Ijtimoiy psixologiya va jamiyat. 2016. 7-jild. No 2. 19-34-betlar.
3. Aptikieva L.R., Aptikiev A.X., Bursakova M.S. Zo'ravonlikdan omon qolgan o'smirlar bilan psixologik-pedagogik ishlarni tashkil etish // Orenburg davlat universitetining axborotnomasi No 9 (170), 2014. P.4-9.
4. Malkina-Pykh IG Inqirozli vaziyatlarda psixologik yordam - Moskva: Eksmo nashriyoti, 2005. - 960 p.
5. Bolalar psixologiyasi va uni o'qitish metodikasi (Z.Nishanova, G.Alimova)
6. Kasb psixologiyasi (S.Jalilova, F.Xaydarov, N.Xalilova)
7. O'smirlik davri psixodiagnostikasi va psixokorreksiyasi (Z.Nishanova va b.)
8. Psixodiagnostika (H.G'aniyeva)